

Чини се да је ЕУ упала у клопку дебате „јесте–није наше“ ([“ours-not-ours” debate](#)) по пијању ко стоји иза стратегије за север Косова и да ли је Еулекс подржава или не. Руси су започели са енергичним подсећањем свих и свакога да Савет безбедности УН ионако није до сада решио питање Косова, као и да је стратегија ЕУ нелегална. Руско министарство спољних послова је прошле недеље ([Russian Foreign Ministry last week](#)) изјавило да „такозвана стратегија за северно Косово.... крши Резолуцију 1244 Савета безбедности УН и изазива напетости у области“. Руски амбасадор у Београду ([Russian ambassador to Belgrade](#)) дао је изјаву штампи да је план ЕУ за „интеграцију северног Косова“ неприхватљив, јер о њему нема споразума. Истакао је да понављани коментари о „паралелним“ институцијама на северном Косову „не доприносе решењу проблема, него их само продубљују“ и додао да ће Русија „тај план потпуно игнорисати“.

Остатак интервјуа руског амбасадора је посебно занимљив, јер се чини да кроз њега одјекују назнаке о будућем приступу Београда [овом проблему]. Упитан да ли опирање Београда плановима Приштине за интеграцију севера најављује почетак поделе Косова, амбасадор је одговорио да је, мада се о томе засад не разговара, то било узимано у обзир од „научника и експерата“. Према амбасадору, решење коначног статуса Косова мора бити тако нађено да буде прихватљиво како Србима, тако и онима који то нису. Сугерисао је да потенцијал за постизање таквог политичког договора није исцрпљен и да би се то још увек могло постићи кроз преговоре свих страна. Он је нагласио да би требало да се преговори наставе пошто Међународни суд правде донесе своје мишљење о легалности једнострано проглашене независности Косова.

Када се у јануару председник Тадић обраћао Савету безбедности УН ([Tadić spoke to the UNSC](#)), и он је такође говорио о новој могућности за преговоре након одлуке Међународног суда правде. Он је истакао „да је дијалог најефективнији начин да се постигне једино одрживи исход: практично решење прихватљиво свима, које неће брзоплето жртвовати геостратешке приоритете свих на олтар локалних аспирација само једне стране... Србија тежи решењу свих отворених политичких разлика путем преговора. Ми смо дубоко посвећени ... мирним решењима, као логичном развоју после одлуке Међународног суда правде.

Ми пажљиво разматрамо све могућности (курзив додат).“

У недавном интервјуу државни секретар за Косово Оливер Ивановић је сугерисао ([Olive r Ivanović reportedly suggested](#)

) да ће ступање Србије у ЕУ створити нову економску и политичку атмосферу која би могла да омогући „историјски споразум обеју страна“. „Ако ме питате, то је једини начин да се дође до одрживог модела за решење националних питања Срба и Албанаца.“ Он је навео да не верује да косовски Албанци и Срби могу сами да дођу до споразума. Ивановић је изјавио да је Кипар тек после ступања у ЕУ добио могућност да разреши територијална питања на одржив начин; слично томе, „права и обавезе“ ЕУ не би била примењена на Косово све док се не одреди његов дефинитивни статус. „Једино ће то променити садашњи крути став Албанаца, али ће и навести Србију да смисли неко врло инвентивно решење за статус њене јужне области.“

Чини се да коментари председника Тадића и амбасадора Русије сугеришу преговоре у којима постаје вероватно да се дискутује и о оним могућностима о којима се донедавно само дискретно сугерисало. Логично је да би ово требало да укључи како неки облик поделе, тако и неки облик признавања.

Ивановићеви коментари су нешто тежи за рашчлањивање. Али уколико он није говорио само у своје име, и узимајући их у контексту онога што су Тадић и амбасадор сугерисали – они можда указују на процес из два дела: поново отворене преговоре после одлуке Међународног суда правде и на евентуални споразум у оквиру кога и Србија и Косово улазе у ЕУ. Умногост, ово је увек био највероватнији сценарио за постизање сретног исхода саге о Косову. Како обе стране улазе у ЕУ без граница и без виза, питање граница између – или унутар Србије и Косова постаје мање важно и мање емотивно.

Баш та могућност за постизање истинског договора унутар европског контекста сугерише колико је важно да се настави са приступом одржавања мира на северу. Одржавање садашњег релативно стабилног статуса кво држи могућност таквог решења отвореном. Покушаји насилног увођења промене – увођење институција Косова, једнострано повратак, хапшења вођа – носе истински ризик потпаљивања конфликта, што би у најмању руку учинило постизање политичког решења много тежим. Албанска страна – посматрано с њене тачке гледишта разумљиво – не жели преговоре и жели да завлада севером како би избегла да преговоре прихвати. Међутим, било би неодговорно ако би они који их подржавају следили или дозволили такав сценарио. У овом тренутку изгледа да је – упркос свим напорима да сакрије своје праве намере – Мисија ЕУ на Косову та која може постати највећа препрека једном европском решењу за Србију и Косово.

Косово – слушати пажљиво

Пише: Џерард Галучи
четвртак, 04 фебруар 2010 10:13

(Превод са енглеског **Василије Клефтакис**)

<http://outsidewalls.blogspot.com/>